Gazar byriiin prolitaarinar, negedegtii!

Fevraali 11
1934
№ 35 (1186)
ŬDE-YDE KOTO
Kontrsojuuziin, 19.

Bur-Mongoliin Ynen

BK(b) N BM MK, BMASSR TGKba Burfropsovitn eder byriiin oorgan

Taridagçiin iledkeliigi—bykii kødølmøriiin yndese bolgon abka

...Namiin TKi'n kedelmeri... ıs namiin arbandoloodui... ralda kelesen nek. Staalinii ...o ileckel tuşaa daguulan ...abadal tabadaki edertøø ...Tegeskeliin yge iledkel-..tebe. Tribyyn deere neker ...aba. Tus kural bol Staa-...ilkoni teke baina. Byr-...anga, eni udaan aliga ta ...yndete yge duu gargalga, ...nargima duugaar kenkinen ...ede bygede yge duunuud ...ba tyynii kural'n tele-...n ene kyrde tabiza baigaa ...ke dura kyselin dyyrei gi ...zyylnegyi şuu.

...r Staalinii tege keliin yge ...altai baiba. Ene nege ke-...e bol, toom kemzeetei iyy-...igi kelesen udkata. „Jike ...ene daguulan teleesen yge ...ol manai namiin ketebe-...liin, yzeliin, namiin kodel-...kii asuudalnuudiin talaar ...negen sanaltagi iregelbe ...bolko. Tosooto tedkeliin ...rcaka arcalta temeeriin mede ...nç baisan ygei şuu. Tyne ...nai namiin zagsaaliin yz l-...n ba emkidkeliin talaar ...ol manai namiin ketebe-...legdebe... Uçar time tula ...liin syylçiin yges arcakiigi ...ziit".—gebe.

...ed, neker Staalin tribyynee ...ouuba.

...kuraliin teleelegçed, olon ...ikçad bygeçe eeseedingeø ...udaas bosbo. Ene bol ku-...n galta uuliin teseren orgil ...acal baiba. Teleelegçed ...alinigi byke delekein ke-...çecin daiçalkii duun, tu-...dailiin utaanda ba kyn ...nii sanal boodoo nam-...kedelsen barikaaciin ca ...ngiin cuun, bykedelekein ...s kubiskaliin duun—„Inter-...alaar" amarçalba. Kezeeç, ...eneenii maaitakar bişe.

...ninuutanuudia, manai agun ...iin engeisen jabadaiaas ...dursan sanaka jike ku-...lzo baigaa kreemliin or-...tu—salkiaar muşkarça bai-...rdugaar jike kural. Ene ...kurai deere Leenin bolşo-...yndesiigi tabisan begeed, ...manai ulasiin baidaliin ...olo sanagdana. Tende gol ...ee, manai proletaariin ...iin ilaltan asuudalnuud ...ebe. Leenin bol ene kural ...in urdaas temeceze ji-...dari kendeldegçe eldeb ...conuud ba ekonomist-...aicaza, namiin dailenki ...kai kelesenl: „mini sa ...ol bidener ene jike ku-...e bita bekieer negedsen ...bassanda işeke bişe, ka-...rkoko josotoidi. Kerbee ...ykii nam bol bata bekieer ...ba byriç çanga bekieer ...ii negen, 90 proceente ...bolbol bidener eşeel ...norkokobdi".

...i bol bykii nasandaa na-...a bekieer negedsen olon-...e temecesen jum. Lee-...e sanal bodolgo bol ar-...dugaar jike kural deere ...do, jalarma ileer kycen-...n. Tebiin Komiteeciin ...n eeringøe tegeskeliin ...yges arcaaan kereg bol, ...yyren bodoto, yzel bo ...emkidkeliin bolşovig ...aligi gadaa talaasanl ...i ileylyen kereg bolno. ...l, menee tedeniigi namiin ...kada, şine daiçalalgada ...çuluun pozico ezeleed ...tedener bol kaluun çangar ...ii yjede korgodon orooc ...eesedingøe ...goldiron garça eesec ...baidal zokioon suukiigi ...adag açaatai kog bogiin ...ed geze neker Kiiroviin ...keleer ilerkeilsen—edeni ...negen sanal, niitiin zorig ...bişe.

...daklu bişe.

...negen sanal, niitiin zo-...poletaarliin kubiskalçana ...en sanal, negen zorilgooı ...sanal men.

...jike socialistuudiin ulasigi ...omunistnuudigi kedelmeri ...açanigi karagtit. Edenii ...anal bol jamar zergiin tuu-...gabijaa syrte kedelmerida

...ni ileren garna geeçeb. Edenii ke ...reg jabuulgada manai ulasta bai ...guulagdaza baigaa kyn terelkitenii ...tyykiin sargama jalaima ileken yji ...in bykii agau jike uçar byteelnyy ...dees namiin negen kynii mete sa ...nal zorigeni ileren garna. Ene negen ...sanal niitiin zorig bol socialiis bai ...guulaltiin oi modondo, zavood faab ...rig, sovkooz ba kolkoozuudta bol ...zo baigaa socialiis meriiceeda teek-...nikiigi şudalkiin teleø çanariin te ...ba şine socialiis sojol baiguulagda ...za bainab tende kaanaç dyyren ...şalgagdasan ba şalgagdaza baina. ...Soc.aliis baiguulaltin orioo berke ...probleem anuudiigi şi dkeke kereg ...te baatar gabjaa kedelmeriçe ka-...tuu sanal, şine jutmigi gargaia ...bodol niuuliin ere zorig ba zyrke ...tei çanga baisan tolood en kodke-...lin ceibon tulgarai zorig sovce ...diin jerenkii kamiin keregiin aşag ...medelde eeringøe ami beji gi ...ekeer beleken discipline—edee ...geer manai uasiin negen sanalar ...caikiza jabaa kynzenuud bol tem ...deglegdene.

Kedelmerçen ba tariaçan bol namiin şuganiigi juunda saçaaza negen sanalaan garaa ergenab? Te dener bol kamiin tedende oiro de-te ba tere! çaral baisanigi medebne— tederer bol tecenii çusanii keregin teleø socialızm in teleø şine bajartai saikan baical in telee namiin sanalaa tabiza temeceze baisanigi medene—jimees tedener tigete.

Nam bol juurda cokom meneel iime dyyren tedes negen zorig ol son ber Juurdab geteee naman bodolgo bol arbaad mi foon tooto noroo kegzeltin caaşanki zamiin karagdakaar nam bol nine ender deee garsan kaka, juuedab geke de nam bol ilangujaa syylç in zi iyydte kisen ee geee kedelme ri ba amzaltaar o ornin dunda eertee odosoçyyi çukag nere colo gyrzegii negel nekamza ba kynde ucedigi daiçalan ebba

Tus kural bol negen duugaar namiin Tebiin komiteeciin ulastiin şugam ba bodoto kedelmer ligi nee. Staalin i tocooto iledkeligi cyyren teges bygedigi saişaagaad neker Staalinii iledkel dotor kelgee seu bykii zyiluyydigi ba zorilgo nuudiigi eeeediingøe kecemer de ketelberi bolgokiigi namiin by ki emkinyydte duradkaba Namiin Tebiin komiteed tyynii ba çalinştaab ba tyynii udairagça ba ke telberiçe namda teges itgel nai dalgiin negen sananın dunda ababa Dedenel deere jamar namiin jamar TK jamar ketelberiçe bol ma nai Tebiin komiteed ba manai Staalin mete eeeediingøe geşşy diin gazaaşagyi negel naidabarin gi şalgaza baika belel.

Zanşasan jeriin togtoomziin oron do tus kural bol nek. Staalinii iled kel ba ketelbel uçar bandal ba zo rigonuudigi eeeediingøe kedel meride ketelberi bolgokigi namiin byke emkinyydte duradkaba.

Nek. Staalinii iledkel, tyynii ke-lesen yge ba biçesen zyiluyyd bol—sociailis kubiskalba soveed ula sai kegzyyien debzyyize tyykete kazaa zaavari men. Edenii bol me-nee caglin gol loozuugigi tobçolno, uragşaa caaşanki daiçaliin me kaaniki gi (onison arigiin) taibari an gargana, edeni bol— milicoo tootoniin kuliskalta jabuulgiin amşagtai çanga deiberege ba şiid naai dokioo tatana.

BK (b) Niin TKiin kedelmeri tukai 17 dugaar jike kural deere kelesen tocooto iledkel bol nek: Staalinii enesedes urda kelesen keden olon jike yge iledkeliin ea liin dunda tuskai udka çanarar suuri ezelne. Manai kedelgeenii

maşa deere enderligees arbaad milicon tootonoroor kyriceleg de-sen ba tedeneriigi komunizmd s kateiz udaridaza jabaa Staalin bol byke delekein poiitigiin pry-ziinigi todorkoilon ileryylze, jikeç ederniin teseb karaagi zaabarlan yzyylbe. Nek. Staalinii iledkel bol—bolşoviguudiin programmaa begeed, eneni namiin baidaliin ba byke ulasiin aradiin a aiu.n şiidkekii salbarinuudiin kedelme ride toli mete tobçolloo tese-biigi egne.

Manai ulasta bii bykii ekin ty-tyyn jabagçad menee, manai ke-zeltiin kyce jiketei motoor cokon baigaa ene iledkel nuudigi şuda lan suralcaza ba sanan bodozo baina. Azal baidal bol şine şne kubiskalta jike kaagaar, ulasterin duegtinyyder, sanalnuudaar, ca-cuulçaanuudaar, medeelnyyder bodoto zaabarinuud ba zeblee-nyyceer bajazaba.

Tus jike kuraliin bol manai byke nam mete azalçan clonitiin zo-rilgo begegee dotor kedelmeri-ne. Zavoodnuudia faaariknuudta, kolkoozuudta neker Staalinii iled keliigi tus kuralda bolson ba kolzo baigaa bygediigi kaluun idebkitei-geer kelcesen ba kelceze suracaza bolzo baisan eneendeni gaikaltai jum belel. TKoe Staalinca namda itge-deni naidalgaa ileryylen gargaka-dani, kecelniceen Moskvagiin bykii zakaas azalçan olonii de-monstraaca bol uaan talamai oruu urasba. Jike kuraliin teleelegçe-din niuuiun urda, proletaar ula-sın ulaan talsiiin zyg m ngaad kedelmeriçed men bol tus kuraliin şiidkebertei, neker Staalinii iled keltei eeseedingøe sanalaa negedesene yzyyzze demonstraaca kiibe.

Gancaaran ja sanalaa negeesen bişe begeed, men basa ene ileo kelce kelegesen zorilgonuudigi ederees ederte amzaltai, şiidke-keer belen baisanaa yzyybe.

Jamar nam bol manai nam mete eeringøe ulasiin ami be ce kamtai ygei egçe tusalsan ime tusaaramzagi aşaglan keregleze baisan belel. Niuuca kalakii popoolido, barikaacada, ebeltel erdonigi şyyrmesen jabaaalda, Cariican, Kijev, Viaaivostoog doro —dotoriin dainii bykii froenoo nuyd deere; socialis baiguulalian bykii froontonuud deere—byke ceekein çaranai plotiina, kaalta, gosmrontonuudigi tabilgada, cüco berkenyyd maşina ba aparaaduu digi şineer bii bolgon baiguulga-da, teeknikiigi şudaikiin tulaaaki temeceene, kolkoozuudiin baiguulalta gada—kaanaç olonnite bol Leenin ba Staalinii namiigi tusalan caga-jabasan şuu. Manai nam bol deskeiin kyce jikete nam mee Tyynii şiidkebermyydiin araaa tyynii loozungiin kuinoos aguu jike materiaaliin zeeri koşgol kadaar kaagdasan mete baisan tyynii tug doro menee yjiin kyn toteelkenii eeeediingøe işe ukaagaar bajalig, erçe dalaicaar çanga milioon tooto temecegçed baina.

Manai namiin meneeeriin şiid keberi bol egleø eder bykedeler keciin tyykiin beleg boldoo baika jum. Manai namiin kyn zon bol ene keregtei gar yzyyreer le bai na şuu.

Tin menee josotoi bolşovig kedelmer, ilangajaa tus iledkel dotor socialis baiguulaltiin olo kon salbarinuudtai juumanii bai daligi şyymzelsen belegyydte zaderan debcene.

Loozungnuud egebe, caaşanki zamiin zaagdaba. tiigeed menee kubiskalta jabuulgada, bodoto cereşelde, sanalaa tabilgada ba yneen sanalda, men udaridagça neker Staalinii iledkeligi nariin josoor ceerleze ky-cenoni orunlalgada yge egtebe. (TO. Praavda" soninii tyryy biçeg)

Yrese kaalgiigi oiriin cagaa dyyrgeke

Respyyblig dotoroo yresenii foondiin gurbanii nege kubini dutuu

GTAKta nobço koirog meetodeni yrgelzelseer

BK(b) Namiin Moz'in ba kizaa-riin konferencanuud bol kabariin tarilgiin yresenii foondiigi jakyaa sara octorco gyiced baiuulza dyyr geke geze togtooson belel. Gazar tariaalangiin aradiin komsariaad bol ene çukala yyrgiigi kaişan ge ze gyicedkeze bainab gere karaad yzebel ton kangalta ygei.

Ene fevraaliin 5 ederiin medee geer byke respyyblig dotorço yre s nii foondo baiguulga oroldo 67% dyyreed baina.

Gazar tariaalangiin aradiin komsad bol yresenii teleø jamar temecel jabuulnab gekede bodoto deere juuç ygei gebel zokino. Gazar tariaanii akomaad bol aimag ai-maguudaas too medee cugluulza byrickeke—iime uralgatai geeçebdi geze tooldog baina. Gebeç too by-tidkeliin talaar gazar tariaanii ar komaad dotoroo engeregçe zilees koşo aikabtar muu baina şuu.

Yresnii foondo cebelleke jaba-dal bol araikan 27% dyyreed baina. GTAK-d bol yresenii tariaa nii çanar tukai oroldono ygei. Yresenii tariaanii çanariigi şalgaka jabacal emkidkegdeegyi. Ulasiin yresniii inspeegce bol ene talaar aikabtar jike azal kedelmeri jabuul ka josotoi adala kiine ygei. Manai respyyblig dotoroo 600 zyiliin yresniii ziişeegi şinzeze yzeg deke josotoi aadla, odoo yjede oroldco 180 tukai şalgagdaad bai na.

Deereki zurgaaniigi ketelze bai gaa agronoom Strelkoovski gedeg kedee garça kolkoozuudaas yre senii tariaa acarza, şalgalta kiiki li duradkakada ene minii kereg bişe geze tooldog baina.

Erkim urgaca abkiin negen çu kala dekem nekecel men bolko siin çanartai yresenii teleø teme cene temecel iime muu baina.

Gazar tariaalang in aradiin ko-misariaad bol yresenii tariaa ceber lekiin teleø temecel jabuulaa ygei gekees baitugai karim yresenii tariaa ceberle e treejer, veejelke nyyd ba sornooovko g. m. maşi-nuudiin too byrickesen ygei baina.

Aimag aimagta, somon somon-doo kolkooz kolkoozdoo yresee ke rengeer tusalka socialis josooni karilsan tusalalga zokiookogui edil. Geke zuura meetodiigi sai-naar keregleze çadabal nileed jike udka çanartai baina. Gazar tariaa nii arkomaad bol gancakan dutuu yresenii toogi ileryyleed, kaana ja mar gazarta yreseer elbeg baisanii gi ileryylsen ygei.

Yresenii foondo baiguulka ke-delmeri iime muu jabaza baikatai kamta, erkim urgaca abkiin tulada agroteeknigiin kemzee jabuulgnuud tasaldaza baina şuu. Tariaanii ga-

zar deere casa togtooko teseb bol fevraaliin 1 nii ederiin medeegeer oroldco 9,4% dyyrgesen begeed sibke zeeke teseb araikan 1,5% dyyrgeel. Yresenii tariaa ceberlel tuuç medegdene ygei. Kabaanii gede keden olon aimaguud menee kyrter oroo edii baina gebel: Agiin, Bookonii, Jaruunniin, Barga-zanii, Zakaaminii ba M-Şiber g. m. bolno. GTAK-iin tariaan azaliin segtor bol yrese ceberleke maşi-nanuud edertee kedii çineen tariaa ceberledeg baisanii noormo medeke ygei baikaas baitugai, karin tiime-nyyd maşiinanuud kedii baigaa ıııgi medenegyi.

Tariaa selgyylen tarika jabadaliin gi kenç keregçeedeg ygei enyynde kabaadaka emkinyydeni jamarç tusa lamza yzyylne ygei.

Ton syylçiin jikeken dutamag zyil bolbol Gazar tariaalanii arko maad maşiina zebsegiin zasabariin

tesed zokioogoo ygei. Yn deerees kedii çineen traagtar ba k/a. maşiinanuud zasagdaka josotoi aadla kediini zasagdaad basanii tukai tugai zarim rajoonuud bol maşii-na zebseglin zasabarida orooç ygei baina. (Kabaan, Aga g. m.)

Ede bykii baidal deerees karaad yzeked gazar tariaalanii arkomaad bol kabariin tarilgada beledkeke kedelmeriigi josoçolon ketelberil-je çadanaagyi. Nam ba zasagiin gazar bol kabariin tarilgada beled keke talaar gazariin kereg erkike zurgaanuudta aikabtar jike yyrge tokoson baika tula tyynii erke-bişe dyyrgekiigi gazar tariaanii arkomaadaas ton katuuggaar erike josotoi.

„B—M Ynenii" brigaada Batadalai Badmiin ba Ceren Dondobiin.

Kabariin tarilgada beledkeke

Jaruuniin sovkooz tarilgadaa beledkee edii

(Manai tuskai biçegçes).

Jaruuna. Makanii sovkooz bol Ulas teriin keltes baiguulagdasa-naas ekileed— tyynii naçaalnig Vedinitaapiini ketelberi nileed jike ilaltanuudiigi dabasan ba da-bazaç baika.

Kedii time bolboç, ene sovkoo ziin kabariin tariigiin beledkel ton muu baina. Odoo negeç traagtar zasagdaagyi, tarilgiin yrese kaag-daagyi. Zarim feermenyydte taril-giin zebseg zasagdaagyi ba zasa-gekede darkan baikagyi baina. Men, tarilgada jabaka moridoo ilgaza sain tezeelde bairada oruu-

iangyi moridni amaruulan çanagyi. 4—5 galta, tergetei aad, tedeniigee ebeliin cagta ebderke, kabar bol-kodo kargui zam şabartai baika geze zeb mereer edelegdenegyi.

Gadna, tarilgiin yjede çukala kereglegdeke maşiiniin toso ben-ziin g. m. busaç dutuu zyilnyyd olon baina.

Iimees, sovkooziin nam komso-mooliin emkinyyd ba kedelmeri-çed bol Ulas teriin keltesiin zaabariigi cag darui bolşovigco-lon beilyylze, kabariin tarilgiin beledkeliigi gyicedkeke ujalgatai.

Byde Cerenzabiin

Mereeçiin biçegçedees zişee abajaa.

(Manai tuskai biçegçees)

Kiaagtiin aimagiin Mereeçiin somonii soninoo biçegçed bol ai-magiin ba mozin sonindo biç g-çediin kural bolno geze mozlin kcroonii gargasan togtoolkigi sai-şaan kalaza, eesediingøe kedel-meri jabuulalgada jikeken ilalta kilkiin tobço ujalga temdeglebe.

Kabariin tarilgada beledkeke talaar

Eesediingøe Mereeçiin somonii kabariin tarilgiin belekel ton kan galtagyi jabuulza baisanigi bai-cagaad, somon dotoroo soninoo biçegçeden pokood sonoskobo. Enenii zorigo bol yrise kaaka te-setee oirolkon cagtaa dyyrgeke bol mori saizaruulka anzasa zebsegee zasaka jabadaliigi 100 % gyiced-kekiin teleø temecekeç cag yrgelze ketelberi egeze ketelze baikigi somoo dotoroo gerban sonindo biçegçediin brgaada togtooko ene brigaadnuudiin brigadiirigi erkim biçegçed gabçagalaar bolgobo.

Kolkooz byken eeringøe sonin-

toi baka josotoi, kamiin sonin tookogyi jabadaltai eris temecen kolkooz bykende kaniin sonin em kidken, cag yrgelze gargaza baika bdi gebe.

Kolkooznig byken kolkooziin ba moziin sonin abça amzaka josotoi.

Somon dotoroo soninuudigi kol kooz bykende taraakiigi çukala bol good kolkoozniguudiin dunda ne bierelelgiin kedelmeri jabuulza 150 keseg udarnig 50 keseg B—M „Ynen" 50 keseg „B-M Praavda" kizaariin sonin 25 keseg oirokon cagaa taraaza saizarkabdi geze lab-laba.

Mal azal saizaruulka tukai

Brigadiirnar Badmiin ba Rinçe-nii malaa sain bariza sain telyyl-ke gesen jike sanaagalgiigi bide biçegçed salşaaza, bişe bişe kol-koozuudiin brigaadta kedelmerilen mal azalaa ulam saizaruulka jike ken dolgin klikebdi gebe.

Cog—Nom.

Angiin arisa beledkelde teempee eşee erideer abka

Janvaariiin tesøb oroldoo 12,8 kubi gyicedkegdee.

Fevraali negenii eder sojuuzpys nii niin Buriaadmogoli n kontooriin egesen medeegeer angiin arisan ba meekseejoogiin beledkelei 1934 onii ekin kvartaaliin teseb bol araikan 12.8 proceent gyiced-kegdesen baina.

Enyynees angiin arisanii beled kel—12.8% ba meekseejoogiin beledkel -10,5 proc. gyicedkegdebe.

Deere dursagdasan gyicedkeliin toogoos baisanigi yzekede, angiin arisa beledkeliin enejaaç ygei gyi cedkegdel tasaldaiigi usadkakiin ka çanartai kampaanida tasalda tokiooldoson ileme. Kerbee yne-keer bodoto bolşovig josoor tese biin gyicedkeliin koinoos çarmaim temeceze byke kolkoozgoo ba em çeten nitiiigi cag daruidani emkid keze agnuurida gargaza çadasan baibal ene beledkeliin froont deere tiime zigsyyritei too karuulza bai ka bişe, karin adag 30 proc. gyiced gesen baika josotoi baisamdi.

Gancakan Bauuntiin rajoon tese-bee 45 2 proc. gyicedkeze çadasan ba tyynii kaina Agiin aimag—20,5 proc. gyicedkesen begeed, bişe rajoonuud kolo geegdeze jabana. Eseelbelt byke kamta seerzeg dee dutuu gyicedkezyyri-teigear yldeze jabasan rajoonuud digi basa dursalcaka kereglei baina: Tynkenii rajoon—3 8 proc. Selenge rajoon—5,7 proc. Bookon-6.2 proç Zakaamin--8,7

proc. Selenge -10,5 proc ba tyyn-cien caaşaa.

Ede rajoonuud bol eesediin buzar sula, zigsyyritei kedelme reer byke respyyblagiigi koişeni ataza baina. Ede rajoonuud bol respyyblagiigi buzariaza baina.

Uçar iimede angiin arisa beled keliin froont deere tokioldoson uçaraal juu kiike josotoi bainab: En tyryylen angnuurçaniin dunda XVII dugaar namiin kuraliin tog-tooliigi erzeer tanilcuulza byke tooliigi bodoto dereeni gyic-dkekiin teleø agnuurçani dunda socialis meriicee ba udaarnigçuu biin kedelmeri eerseer tabiza jabuulka.

Zyyn sibir ba Buriaadmogoliin aaalçan aradta keregleeelei bolon ba TK-iin togtooliigi bodoto deere nil gyicedkeketei kamta tyynde karuu bolgon angiin keden beledkeliin teempiigi keden dakiin kur-dakdaza ojoriin angnuurçani kereg josoor tesebee byyrgeke gyicedkeliin ujalgaa ber josotoi.

Eceetee byke namiin soveediin ba ilangujaa kopiratiiviin emkinyyd ba angiin arisa beledkeligerisnuudtai gyicedkeke jabadal şuud oro'co-ko josotoi baina. Angiin arisan tesebiin teleø bygedeeree kariuucalgatai daibaiie ygei daireke.

D D—nii

Angiin arisa beled keliin 1934 onii kvart tesebiiN gyicedkeliin fevraali 1 nii medee

Almaguud	Tesøb tek.	Gyicedkeseni kubi
Alair	13388	19,4
Bookon	5128	6,2
Agan	19542	20,5
Koriin	25877	19,1
Bargazan	42003	14
Tarbagatai	32005	12,9
Jaruuna	16116	10,3
E-Bulgad	20883	24,1
Kiaagta	24317	12,7
Zakaamin	34781	8,7
Selenge	28705	16,5
Tynken	34103	3,8
Koito Balgaliin	35184	5,7
Baunta	19949	45,2
Kabaansk	11259	1,24
M-Şiber	. . .	. . .
KAMTA	123074	12,8

Zasabari

„Bur-Mongoliin Ynen" soninii fevraaliin 8-nii ederiin 33 dugaariin ekin nuurta „Zyyn-Sibiiriin kizaariin arad zon lo kegelelte olgoko tukai" SSSR-iin Aradiin Komisaarna-riin Soveed ba BK(b) Namiin Tebiin komiteediin togtooliin 4-dygeer zyilde «Agiin aimagiigi ba Selengiin bolon Zakaa-minii aimaguudiin..." geze biçegdeseniigi „Byke Agiin aimagiigi ba Selengiin Zakaaminii aimaguudiin..." geze zasabarilan unşakiigi medeecenebdi.

Redaagca.

BK(b) Namiin Təb Komiteediin kədəlmərituka[illegible]

XVII-dugaar kuralda nək. Staalinii kiisen toocoonii iledkel

(№ 33-nii yrgelzelel)

Aradniitiin azakuin byteesen kamag ediin dotor azayiledberiiin zişeete kemzeegi jamar bolkiigi proceentaar ababal

(26 27 onii yne cen)

	1913 on	1929 on	1930 on	1931 on	1932 on	1933 on
1. Azayiledberi . .	42,1	54,5	61,6	66,7	70.7	70,4
2. Kədəə azakui. . .	57,9	45,5	38,4	33,3	29,3	29,6
D y n	100.	100.	100.	100	100.	100.

Ene bolbol manai bata beki byrimesen indyystrite ulas bolbo gesen zyil mən baina.

Indyystiizyylgiin keregte azayiledberiiin kəgzəltiin jərənkii kemzeenii dotor yiledberiiin zebseg ba bagaza kojoriigi yiledberileke jabadaliin əsəltə bolbol şiidke ii udka çanartai baina. Iledkeze baigaa cagiin dotorki barimtanuud bolbol ene zyiliin ziseete kemzee bolbol azayiledberiiin jərənkii kem zeeni dotor bulingii diilengi suuriigi ezelbe geze batalza baina.

Tomo azayiledberiiin gol kojor keseg salbarinuudiin byteesen ediin zişeete kemzee

(1926—27 onii yne cengeer)

	Kamag byteesen edeni (miliaard tək.)				
	1929 on	1930 on	1931 on	1932 on	1933 on
Bykii tomo aza yiledberi.	21	27,5	33,9	38,5	41,9
Tyyn dotor:.					
«A" keseg yiledberiiin zebseg вagaza keregsəl kojor . . -	10,2	14,5	18,8	22,	24,3
«B» keseg, kereglelin zyılnyyd . . .	10,8	13,	15,1	16,5	17,6
Ziseete kemzee %%:					
„A» keseg, yiledberiiin zebseg ba bagaza keregsel kojor	48,5	52,6	55,4	57,	58,
«Б» keseg kereglelin zyilnyyd . . .	51,5	47,4	44,6	43,	42,
D y n. . . .	100.	100.	100.	100.	100.

Taanar, ene toonuud taibariigi keregleke geze medeze bainat.

Teeknikiin talaar zaluu kebeeree baisaar baigaa manai orondo azayiledberi bolbol tuskai zorilgotoi baina. Manai oron bolbol şine teeknikiin suuri deere gancakan əəriingəə bejiigi şinedken baiguulka josotoi tedii bişe, gancakan azayiledberiiin kamag salbarinuud mən yynii dotor bagtaka kəngən, idee kooliin, oi modonii azayiledberiigi şinedken baiguulka josotoi tedii bişe baina. Tyyncelen zyil byriiin traansport bykeniigi mən kədəə azakuin bykii salbarinuudiigi şinedken baiguulka josotoi baina. Gagcakan bykii aradniitiin azakuigi şinedken baiguulka gol kəşyyrge bolko maşiinabyteelge bolbol aradniitiin azakuin dotor bulingui diilengi suuriigi ezelee bolboloni manai oron tere zorilgoo gyicedkeze çadana.

Iledkeze baigaa yjiin dotorki barimtanuudiin josoor bolbol manai maşiinabyteelge kadaa azayiledberiiin jərənkii kemzeenii dotor ketəlkii çanartai yilesiigi byteedeg bolson baina.

Zokiko toonuudani ene baina Azayiledberiiin tuskai tuskai salbarinuud zişeete kemzeegi byteesen kamag edtei proceentalan zergelyylkede:

	S. S. S. R.			
	1913 on	1929 on	1932 on	1933 on
Çuluu nyyrsenii . .	2,9	2,1	1,7	2,
Koogsiin	0,8	0,4	0,5	0,4
Neeftigargagça . .	1,9	1,8	1,5	1,3
Neeftibolbosoruuldag .	2,3	2,5	2,9	2,6
Kara metaluurgi . .	medeegyi	4,5	3,7	4.
Θngəte metaluurgi .	medeegyi	1,5	1,3	1,2
Maşiinabyteelge . .	11	14,8	25.	26,1
Gol kiimiiin . .	0,8	0,6	0,9	0,9
Kəbən utasanii .	18,3	15,2	7,6	7,3
Noosonii	3,1	3,1	1,9	1,8

Ene bolbol manai azayiledberi bolbol beki kəl deeree kəgzəzə, şinedken baiguulkiinj tylkiyyr bolko maşiinabyteelge kadaa manai garta balza baina gesen mən baina. Ganca yyniigi lazokistoigoor aşaglaka josotoi.

Iledkeze baigaa yjiin dotorki azayiledberiiin kəgzəltə bolbol niitiingee baidal teləbiin talaar soninşog baidal teləbtəi baina.

Tomo azayiledberiiin byteesen kamag ediigi niitiin salbarinuudaar ilgaza yzebel (1926-27 onii yne cengeer)

Byteesen kamag edeni milioon təkərigəər	1929 on	1930 on	1931 on	1932 on	1933 on
Byteesen kamag edeni	21025	27477	33903	38464	41968
Tyyn dotor:					
1. Niitelegdesen aza yiledberi . .	20891	27402	medeegyi	38436	41940
Tyyn dotor:					
a) Ulasiin aza yiledberi . .	19143	24939	medeegyi	35587	38932
b) Koperatiivıln aza-yiledberi . .	1748	2430	medeegyi	2849	3008
2. Engiin azayiledberi . . .	134	75	medeegyi	28	28
P R O C E E N T A A R					
Byteesen kamag edeni	100	100	100	100	100
Tyyn dotor:					
1. Niitelegdesen aza-yiled beri . .	99,4	99,7	medeegyi	99	93
Tyyn dotor:					
a) Ulasiin aza yiled-beri . .	91,1	90,9	medeegyi	92,52	92,76
b) Koperatiivin aza-yiledberi . . .	8 3	8,8	medeegyi	7,41	7,17
2, Engiin aza yiled-beri	0,6	0 3	medeegyi	0,07	0,07

Ene toonuudaas medekede azayiledberideki kapitaalta etegeed duusan ygei bolzo, azakuin socialiis sisteeme bolbol manai azayiledberiin dotorki gancakan sisteeme bolzoi. (Aliga taşalga).

Gebeç, iledkeze baigaa yjiin dotor manai azayiledberiin temeçeze olson bykii yiledberinyydiin dotoroos ton jike gyicedkeleni bolbol manai azayiledberi kadaa şine teeknikiigi oilgon abça, manai socillis baiguulaltiigi uragşa dabşuusan olon mingan, şine kynyydte azaylidberiiin şine udaridagça, olon toonii şine inzeneer, teeknigyyd, olon zuu mingan, zuluu mergelzeltei kədelməriçəniigi beledkeze çadasan baina. Iime kynyy ygei bolbol manai azayiledberi kadaa odoo cagta omorkozo ba maka əəriingəə jike gyicedkelnyydiigi gargaza çadakagyi ba gaa gedegie sezeg baikagyi baina. Barimta zyil nyydiin josoor kadaa iledkeze baigaa ygiin dotor manai azayiledberi bolbol fabrig zavodiin şabi suurguulinuudaas 800 minga şakuu toonii baga jikeç bolbol mergelzetei kədelməriçəniigi gargaza vtyyz vyyz ba teeknikynyydees 580 mingaas ceeşe t o o n i i i n z e n e e r teeknigyydiigi gargbza yiledberide oruulsan baina. Kaadruudiin tukai probleeme kadaa maça çukala jike probleeme gedeg ynen bolbol manai azayiledberi kadaa ene probleemiigi ynekeeree ezeleze baina geze mederbel zokino. Manai azayiledberiiin gol gyicedkelnyyd iime baina.

Azayiledberi bolbol imagta gagca gyicedkelnyydtei jabaza jirebe geze sanabal buruu bolko şuu. Basa tyynii dutagdalnuud bii. Gol jike dutagdalnuudani kadaa: Kara metaaluurgiiin yrgelzelze baigaa kozomdolgo: b) Θngətə metaluurgiiin keregte baidag emki cegcegyi baidal.

c) Tus ulasiin tyleşiin jərənkii balaansiin dotor oronutagiin nyyrse abka jabadaliin kəgzəltiin jikeken çukala udkaçanariigi cegnedeg gyi jabadal moskvaa şadarta—rajoon, Kaakaar, Ukaar, Karaganda, Dumdada, Aazi, Sibiir, Alas Doronodoki oron, Koitoki kizaar ba busad):

ç) Uraal, Baaşkir, Embiin rajoonuudta şine neeftiiin baaza baiguulka asuudalda josotoi ankaral tabidaggyi jabadal:

d) Kəngən ba idee kooliinç aza yiledberiinç talaar, mən oi modoniiç azayiledberiiin talaar olonii kereglədeg tavaar yiledberileke jabadaliigi ərgəzyylke tukaida gyiced ankaralaa tabigdaagyi baibal.

e) Oronutagiin aza yiledberiiigi ərgədkən delgeryylke asuucalda gyiced ankaralaa tabidaggyi baidal:

f) Byteesen ediirgee çanariigi saizaruulka jabadaliigi ton bolşovigoor yzedeggyı baidal:

g) azaliin byteeciigi ərgəkə, əəriin yniigi buulgaka, azakuin toociigi nebteryylke keregte garsaar baigaa kozomdolgo:

h) odoo kyrtele usadkagdaagyi baisaar baigaa, azal ba açag kələsenii muu emkilge, azalda baidag ezegyi baidal, açag kelesenii tegşelge.

i) Azakuin arkomuud ba tedenii alban gazarnuud, mən tyyncelen kəngən ba idee kooliin azayiledberiiin arkomaaduuddaki odoo kyrtele karaakan usadkagdasangyi baigaa kancaliaariin çanartai kəndə surtalta udaridalgiin meeted bolno.

Ene dutagdanuudiigi kurdan tyigen usadkakani jaaka argagyi çukala geze todorkoilsoniiç kereg baikagyi bişe.

Kara ba engiin metaluurgi bolbol negedygeer tabanziliin kugacaanii dotor cag yrgelze tesebee gyicedkelgyi jabaza jireseni medeeze baina. Ede bolbol kojordugaar tabanziliin negedygeer ziliingee tesebiigi basa yle dyyrgezei. Kerbee yynees koişo kozomdozo jabaka jum bol azayiledberide torguuli bolzo, tyynii tasaldaliin şaltagaan bolzo oçono. Nyyrse ba neeftiiin şine baazadiigi bii bolgoko tukaida kelebel, ene koişoloşogyi zoriligiigi ese gyicedkebel azayiledberi traansport kojoriigi kojuulainikairduulan gazarduulza bolko bainamdi. Olonii kereglelin tukai ba oronutagiin azayiledberiiin kəgzəltiin tukai asuudal ba mən azaliin byteeciigi ərgəkə, əəriin yniigi buulgaka ba azalkuin toocoogi nebteryylke tukai asuudalnuud bolbol basa todorkoitoliogyi medegdeke zyil mən baina. Azal ba açag kələsenii muu emkilge, kancal aariin çanartai kynde surtalta, udaridalgiin meetodiin tukaida bolbol Donbaasta garsan kereg ba mən kəngən ba ideekooliin azayiledberiiin gazarnuudta garsan kereg bolbol azayiledberiiin kamag bykii salbarinuudiin dotor ajuultai əbəçən yyrleze, tyynii kəgzəltiigi saatuulan baina geze yzyyl sen baina. Kerbee enyyniigi yle usad kabal manai azayiledberi kojor kəl dokolon bolko baina.

Darui gyicedkeke zorilgonuud:

1) azayiledberiiin sisteeme dotor maşiinabyteelgiin odoo cagta olson ketəlkii çanartai yilesiigi kebeereni bailgaka.

2) Kara metaluurgiiin kozomdolgiigi usadkaka.

3) Θngiin metaluurgiin keregiigi emkitei bolgoko.

4) Bykii medeeze bolson rajoonuudta oronutagiin nyyrsenyydiigi ərgedkən delgeryylke, nyyrse abka şine rejoonuudiigi baiguulka (ziseelbel Alas Doronodoki Byrein rajoondo) Kyzbaasiigi kojordugaar Donbaas bolgoko (uta ucaan aliga taşalga).

5) Uraaliin şiliin baruun ba urda kazuugiin rajoonuudta neeftiiin baaziigi baiguulka

6) Bykii azakuin arkomaaduudaar olonii kereglekə tavaariin yiledberiiigi ərgənəər erkiiyylke.

7) oronutagiin soveed azayiledberide tailbari əgçə, olonii keregleke tavaariigi yiledberileke keregte yyskel keçeeled gargamaar arga zamiigi olgozo, tyykei ed zəəri keregseliigi aiga çadalaaraa əgçə tesecke.

8) byteeke tavaariingaa çanariigi saizaruulka, kubidutuu ed gargaka jabadaliigi zogsoozo, byteesen ediigi çanartai ba kubidutuugyi bolgoko tukai soveed zasagiin kuuliigi ebdeke bujuu oişookogyi nə kədiigi niuur çarai sakilgyi keseebel zokino.

9) azaliin byteece, əəriin yniin buuralga ba toocootoi azakuin nebteryylgiin cag yrgelziin eseltiigi gargaka.

10) Azalda baidag ezegyi jabadalda açag kələsenii jabadalda gardag tegşedkeliigi duusan cokizo sa gaka.

11) Udaridaka təbyydiin togtool zaabarinuud doodo gazarnuudaar kerkin gyicedkegdeze baigaa jabadaliigi cag yrgelze şalgaza, kancaliaariin çanarta kəndə surtalta udaridalgiin meetodiigi usadkaka.

2. Kədəə azakuin ərniltə.

Kədəə azakuidaki kegzəltə bolbol nege baga ordoogoor jabasan baina. Azayiledberiiin kegzəltees olon dakin aali jabasan bolboç, kedəə azakuin gol gol salbarinuudiin ərniltə kadaa iledkeze baigaa kugacaanii dotor bolbol emcete azakuin ilangi diilengi baisan yjiin kiees juuç bol kurdanaar jabaza jirebe. Malazaliin salbarida karin negəə teişee jabadal garça, maliin tologoi toloniı korolto bolson aad, zebken 1933 ondo ərniltiin temdeg yzegdeke teləbtei bolson bolboç, gancakan gakain azaliin salbarida yzegdesen baina. Butarkai zizeken tariaaçanii azakuinuudiigi negedkeke jabadaliin aikabtar jikeberkeşeelnyyd kooson şakuu gazarta olon toonii, tomo tomo tariaa bamal azaliin azakuinuudiigi baiguulka berketei kereg ba jere, udaan cag, jike zaradal kereglekə, emcetə kədəə azakuigi şine kolkoozii n zamda oruulka ba əəreçəlon zokiooko, şinedken baiguulka yje—ene bykii faagtanuud bolbol kədəə azakuin ərniltiin aali teemp ba mən maliin tologoi toonii unaltiin zişee dotoroo udaan yje kojoriigi uridaar zailaşagyi bolgozo tabisan baizai; Ynendee kadaa iledkeze baigaa yje bolbol kədəə azakuin kurdan tyrgen ərniltə ba kycerkeg kəgzəltiin yje bolkoos ylyy, jireedyi cagta iime tyrgen gyike beledkel kiike yje bolson baina.

Bykii tarimalnuudiin tarilgiin talmai tukai ba syyleereni teeknikiin tarimaliin tukai barimtanuudiigi abça yzebel kədəə azakuin kəgzəltə bolbol iledkeze baigaa yjede iime baidaltai bolzo jiresen baina.

SSSR-iin bykii tarilgiin talmai.

	milioon gegtaaraar					
	1913 no	1929 on	1930 on	1931 on	1932 on	1933 on
Bykii tarilgiin talmai .	105	118	127,2	136,3	134,4	129,7
Tyyn dotor:						
A) tariaata . . .	94,4	96	101,8	104,4	99,7	101,5
B) teeknigiin . . .	4,5	8,8	10,5	14	14,9	12
C) ogorood bakçiin. .	3,8	7,6	8	9,1	9,2	8,6
Ç) tezeeliin . . .	2,1	5	6,5	8,8	10,6	7,3

SSSR iin teeknigiin tarilgiin talmai

Teeknikiin tarimal	milioon gegtaaraar					
	1913 on	1929 on	1930 on	1931 on	1932 on	1933 on
Kəbən	0,69	1,06	1 58	2,14	17	2,,05
Lioon	1,02	1,63	1,70	2,39	2,51	2,,40
Saakariin sviooklo . .	0,65	0,77	1,04	1,39	1,54	1 21
Tosolig	2,00	5,20	5,22	7,55	7,98	579 .

Ene toonuud bolbol kədəə azakuidaki gol kojor zuramiigi tolilon yzyylze baina: 1) kolkoozuud arbaad, arbaad mingaaraar togtozo, kulaaguudiigi gazaraes uam. nan zailuulza, çəleə garsan g zaruudiigi ezelen kamaraza, gartaa abça cag bolko kədəə azakuigi şinedken baiguulka jabadaliin teləg dunda tarilgiin talmaigi zyilşelen ərgədkəkə gesen zuram; 2) tarilgiin talmaigi niyden balaigaar ərgedkəkə jabadaliigi ooron orkizo, gazar edlelgiigi saizaruulka tarilgiin selgelte ba paariigi zəbeer kiike urgaciigi ərgəkə, kerbee kereg azal ceere keregtei boloo kadani o d o o b a i g a a tarilgiin talmaigi tər cagiin dotor kojorooko jabadalda oroko zuram bolno

Kojordokini kadaa kədəə azakui da erkileke gancakan zəb zuram bolbol tanai medeseer 1932 ondo kədəə azakuidaki şinedken baiguulka yje ecestee dətəlzə jabasan ba urgaciigi əədənii bolgoko jabadal tukai asuudal kədəənii azakuigi ərgəkə gol gol asuudalnuudiin negen bolzo tabigdasan yjede zarlig daa belei

Gebeç gancakan tarilgiin talmain əsəltə tukai barimtanuud bolbol kədəə azakuin kəgzəltiigi gyiced yzyylke zyilnyyd mən geze bolkogyi baina. Talmaini jike bolood, gazariin eldyyri daza, jamar negen kemzeenii maigaas garka urgakani dooşonii şaltagaanaar, byteesen əsəltəgyi bujuu dooşoo bolbaiza bolko jum. Imiin tula mai tukai barimtanuud deere teesen kamag ediin tukai bar[illegible] nuudiigi nemeke keregtei ba[illegible]

SSSR-iin tariaata ba teeknigiin tarimalnuu[illegible] kamag ed

	milioon ceentnireer					
	1913 on	1929 on	1930 on	1931 on	1932 on	19[illegible]
Tariaata . . . :	801	718,4	830,4	694,8	698,7	89[illegible]
Kəbən (tyykei) .	7,4	8,6	11,1	12,9	12,7	1[illegible]
Lioon	3,3	3.6	4,4	5,5	5	[illegible]
Saakariin sviooklo . .	109	62,5	140,2	120,5	65,6	9[illegible]
Tosolig	21,5	35,8	36,2	51	45,5	4[illegible]

Ene toonuudaas medeeede kədəə azakuigi şinedken baiguulka jabadaliin ton jikeer garça baisan zilnyyd bolko 1931 ba 1932 ondo tariaata tarimalnuudiin ediin ton jikeer koroson zilnyyd baizai.

Ene toonuudaas caaşani medeke de kedəə azakuin şinedken baiguulka jabadaliin negen baga aali teempeer jabasan rajoonuudta lioon kəbən kojoriin bolbol ogto koki doogyi şakuu ba jike bagaç gesen zigdeken ba kelberelgyigeer əədəə bolzo əəriingəə kəgzəltiigi əndər kemzeede bailgasaar jiresen baina.

Gurbada ene toonuudaas medekede tosolig tarimalnuud bolbol dainii urdaki yjiinkitei zişeelbel kəgzəltiingəə əndər kemzeegi kebeereni bailgaza baga saga deeşe dooşo bolgozo jiresen baikada saakariin sviooklo bolbol ene saakariin sviookliin rajoonuud kadaa şinedken baiguulka yjede kamagaas kozom oroson ba kedəə azakuin şinedken baiguulka jabadaliin ze kurdan teempeer jabaza [illegible]sen rajoonuud bolno—əərə[illegible] baiguulka syyiçiin zil bolko ondo ton jikeken kemzeeniigee [illegible] tolgiigi yzeze byteesen edeenii urdaki kemzeenees dooşo [illegible] san baizai.

Ecesiin syylde ene toonu[illegible] medekede əərəçələn baig[illegible] yjiin dyyrsen i koito nege d[illegible] zil bolko 1933 on bolbol ta[illegible] ba teeknikiin tarimalnuudiin zəltədə garsan kubilaltila zil bolno.

Ene bolbol kamagiin tyryy[illegible] aata tarimalnuud ba tyynii sy[illegible] teeknikiin tarimalnuud bolbol [illegible] noos koişo kyce jiketei ərnil[illegible] şe katuu ba naidaltaigaar ja[illegible] gesen zyil mən baina.

Ene əərəçələn baiguulka [illegible] ylemze jike ebeçənteigəər [illegible] gesen zyil bolbol kədəə aza[illegible] malazaliin salbari mən baina.

SSSR-iin maliin too tologoi

	Milioon tologoigoor					
	1916 on	1929 on	1930 on	1931 on	1932 on	1933 [illegible]
A) Morid	35,1	34	30,2	26,2	19,6	16,[illegible]
B) Tomo eberte mal . .	58,9	68,1	52,5	47,9	40,7	38,[illegible]
C) Konl jamaa	116,2	147,2	108,8	87,7	52,1	50,[illegible]
Ç) Gakai	20,3	20,9	13,6	14,4	11,6	12,[illegible]

Ene toonnudaas medekede maliin too tologoin talaar iledkeze baigaa yjiin dotor ərniltə garaagyi karin dainii urda yjiinkitei zişeelbel korczo yrgelzelseer baisan baina. Negen talaar kedəə azakuin malazaliin salbari bolbol tomo kulaag ketegeedeer ylemzeken elbeg baiza, negəə talaar əərəçələn baiguulka zilnyydte maşa zokistoi ideeşelgiigi olzo baisan, maliigi alaza kiudaka tukai kulaaguudiin kycete agitaaca bolbol ene toonuudiin dotor tolilogdozo garsan baina.

Caaşalbal ene toonuudaas medekede too tologoin dooşorolgo bolbol əərəçələn baiguulka tyryyçiin gurban zilde ton jike kemzekyrçe, əərəçələn baiguulka duusasanii koito tyryyçiin zilko 1933 ondo, tariaata tarima[illegible] diin kedəə garça ekilkede. m[illegible] too tologoin cooşorolgo b[illegible] ton baga kemzeende kyresen [illegible] na.

Ecesiin syylde, ene toonuu medekede, gakain azalda səə bucaka teləb orozo ekileed, ondo şuud ceke ərniltiin tem yzegdesen baina.

Manai tariaaçanii azakuinuu[illegible] kamtaruulka jabadal iledkeze [illegible] gaa yjiin dotor kerkin kəgz[illegible] jireeb!

Zokiko toonuudani ene bain[illegible]

Azakamtaruulga

	1929 on	1930 on	1931 on	1932 on	1933 o[illegible]
Kolkoozuudiin too (mingaar) . . .	57	85,9	211,1	211,05	224,5
Kolkooziin dotorki ailiin too (milioo.)	1	6	13	14,9	15,2
Tariaaçanii azakuigi kamtaruulasani % .	3,9	23,6	52,7	61,5	65

Tus tus salbarinuudiin dotor tariaa tarilgiin kədəlgəən kerk[illegible] jababab?

Zokiko toonuud ene baina.

Tus tus tarilgiin tariaa tarilgiin talma[illegible]

	Tariaa tarilgiin milioon gagaar					1933 o[illegible] talmaita ziseelse %%
	1929 on	1930 on	1931 on	1932 on	1933 on	
1. Sovkoozuud . .	1,5	2,9	8,1	9,3	10,8	10,6
2. Kolkoozuud . .	3,4	29,7	61	69,1	75	73,9
3. Θmçətən	91,1	69,2	35,3	21,3	15,7	15,5
SSSRiin dotorki bykii tarilga . . .	96	101,8	104,4	99,7	101,5	100

Ede toonuud juu gereçelneb?

Ede bolbol kolkoozuudiin tooba tedenii geşyydiin orgilomzo tyrgen teempee əsəzə baisan, kədəə azakuin emkilgiin yje dyyreze baragdaa byri 1932 ondo dyyresen geze baina.

Uçar iimiin tula, kamtaruulgiin ulam caaşaki jabadal bolbol əmçiin tariaaçanii azakuinuudiin ylegdelnyyd kolkoozuudta aalikanaar kəkəgdən şingeze əərəəçləgdən kemyyzyylke jabadal bolzo garka baina.

Ene kadaa kolkoozuud bolbol byrimesen ba bucaltagyi ilaa gesen zyil mən (nargima udaan ailga tşalga).

Caaşalabal, ene toonuud bolbol sovkooz ba kolkoozuud kam[illegible] SSSR—iin dotorki bykii tariaan talmainuudiin 84,5 proceentii[illegible] ezelee gesen zyil mən baina.

Ene bolbol kolkooz, sovko[illegible] kojor kamta bykii kədəə aza[illegible] ba tyynii kamag bykii salbarinu[illegible] diin kubizajaagi şiidkeze çada[illegible] kycen boloo gesen zyil mə[illegible] baina.

Caaşalbal ene kadaa kolkoozu[illegible] ta negedesen 65% tariaaçan ai[illegible] nuud bolbol kamag tariaa tarilgi[illegible] talmain 73,9 proceentiigi ezelz[illegible] baina getele, bykii tariaaçan ai[illegible] nuud bolbol kamag tariaa taril[illegible] giin talmai jərdəə zebkən 15,[illegible] proceentiigi ezelze baidag bain[illegible]

(T Θ G Θ C Θ Θ D Y I)

Bur-Mongoliin Ynen soninii çanariigi saizaruulka tukai KƏƏRƏLDƏƏN

TYRYYLEGÇEES nək. Baldanzaʙondo yge əgtəʙə

:əd aa! Ken bykenii medemanai bolşoviigiin sonin bol Leeninii stiiliigi ədər ı kədəlmeridə bejelyylen ıza, aguu jike socialiis baigiin froonto deere „Gojomşog gi bagaşig, ədəriin kereg ;i jikeşig ulas təriin tukai noldozo baikiigi bagaçig zo, komuniis baiguulaltiin giin engiin bolboç, kamagiin zyilnyydiigi... jikeken ankarzokino [Leenin, toom XVI, 256 ba 247] gesen Leenin n zakiaagi bejelyylen „gazeed amtiin nomlogço, suital neb çe baikaar yle baran kamtiin rgegçe gesen Leenin bagşiin cecen zaabariaar manai n" bol socialiis baiguulal-:mecelde komuniis [bolşoviig] n baıa kətəlberiəər Buriaad azalçan aradiigi ilaltaas la dabkiuulsaar jirezei. kiin kamta, „Buriaad-Mongo Ynen" gazeediigi bykeburiaa gazeed bolgoko gesen BK(b) n MK-iin togtoon ziigi bodo eg deere bejelyylke jabadalke emkinyyd daiçalan kangdaza çadaagyi baisan deemanai „Buriaad Mongoliin „ bol byke buriaadiin gazeed bodotcoroo çadaa ygei bai Enyynii negen gereçe bol M. Ynenii" tiraaza ulam byri ka bişe, karin korozo baisan jabadal bolno.

Enyynii kamta „Buriaad Mongol „Ynen" soninii çanar çadaliigi saizaauulka, olon nitigi kanduulaka jabada da negen talaas, tus gazeediin kədəlmeriçəd ba, nəgəə talaas bide biçegçəd kariuucalgatai baisan bolboç, ylemzel en ankaral tabiaa ygei manai gem bololcono josotoi.

Enyyn tukai oloor kelekeç ygeib. „Y n e n" s o n i n i i koişodoo jabuulka kədəlmeridə gol ankaral tabiza, „Ynen" gazeediigi byke buriaadiin udxa çanartai daiçalakii zebseg bolgokiin tusi tykem bolko bolbuu geze keden sanamzanuudiigi gol duradkal bol gozo zagsaabal:

1. Prolitaariin niitiin komandiir bolko biçegçediigi gazeediin kereg te kanduulaka jabadal bol gol çukala bolgogdoko uçartai tula, yiledberiiin gazar, sovkooz ba kolkoozuud deere tuskai biçegçediigi erkebişe boizoruulakiin kemzee abaka uçartai. T y y g e e r damzuulaza, kədəlmeriçən ba kedəə biçegçediigi ərgənəər kanduulaka kədəlməri jabuulaza, cag cag ta gazeediin urida tabigdaza baigaa çukala asuudaliigi tanilcuulakiin tələə yiledberiiin baidalaar dulduidasan zəbləənyydiigi tataza, tuskai zaabarinuudiigi əgçə baricaa tai baibal, ene kereg damzaggyi gyiceldene şuu.

Ene zuura„tede le kədəlmeriçedəjee, tede le zonuudtajaa aad, tedeniigi sainaar emkidkeze' kədəlmerilezə çadabal, karaagyi sainii gi kyceze çadana", geze nəkər Kaganooviçiin ygiigi martal ygei, kədəlmer çən ba kedəə biçegçediin dundiin kədəlmeriigi jabuulaza çadana.

2. „Buriaad Mongoliin Ynen" sonin bol kədəlmeriçən ba kedəə azalçan aradiin dundaas uran zokiool, sudar biçegiin froonto deere çadabaritai temecedegiigi kəmyyzyyleze garqasan bolboç tedeniigee ədər byriingee kədəlmeridə kabaaduulkiin kamta, şine urgaza baigaa zaluu uran zokioolçodiigi gazeediin keregte kanduulka jabadal tukai juuç kiigdene ygei.

Sanabal „Bariaad-Mongoliin Ynen" bol sara byriiin negen udaa „uran zokiooliin kuudasa„ emkidkeze, soveed kolbootiin uran zokioolçodiigi emkidken baiguulaka komidteedtei urgaza jabasan zaluu zokioolçuudta tailbari konsultaaca egçə baibal, tedeniigi gazeediin keregte kanduulaka jabadalda çukala zebseg bolzo əgenə.

Ene asuudaliigi ankaraldaa abalcaka uçartai.

BK(b) Namiin XVII kuraliin ədəriin temdeglel

Fevraali 6 nii ɵgləənii ʙa ydeşiin zasidaani

Kuraliigi tyryylze baigaa nəkər Podstiişov bol ɵgləənii zasidaaniigi neegeed, nək. Kaganooviç doo yge əgtəbə geze tunkaglaba. Kural bol nək. Kaganooviçiigi imagta kaluun sainaar ugtaba. Çimee taşaltı şagyi aliga taşalgiin abiaan nirgine. Tələələgçəd suusan suuri uudaasaa bosood uraa kaşkarna, nək. Kaganooviç bata bolog! gesen abiaan duuldana. Bajariin aliga taşalga bolbol əni udaan yrgelzelze nək. Kaganooviçiin yge kelekiin zab olgono ygei.

Nək. Kaganooviçiin iledkeliigi zaal doto oo suugçad aikabtar sonirkon sonosono. Ene iledkeleni bykii ɵgləənii bəgeed ydeşiin zasidaaniiin zarimiigi ez lbe.

Namiin təb komiteed ba tyyniigi udar dagça nək. Staalin bol bykii namdaa ali zerge ynekeeree opira tiivoo ba todo kətəlbəri ba tyyniigi ədər byride şalgan yzeke jabadaliin sain zişee karaulza baisan tuşkai diraskidaal aguu jikeken aliga taşalga bolno.

* *
*

Kaganooviçiin iledkel tuşaa daguulan keeege ekilbe. Ekin tyryyn nək. Kiraarov (nək. Staaliniii neremzete kyzneeckiin metaalo ryggiçeski zavood) yge kelebe. Kojordokini Klaavdi Nikolaajeva (Baruun Sibiiri) yge kelebe.

Fevraaliin 7 nii ədəriin ɵgləənii zasidaani

Ɵgləənii zasidaaniigi nək Moolotov neebe. Nəkər Fyyrer yge kelebe (Donbaas).

Nəkər Fyyrer bol nyyrse tukai TK togtooliigi bejelyylen gyiced kekiin tələə TK ba nək. Staalini kətəlbəri doro tedener bol kaişan geze temeceşen tukai iledken kelene. Enyynii udaa nək. Zikaççov gedeg yge kelebe

Tyynii syylde təmər zamiin aradiin komisaar nək. Andreejev bol nege cagiin yge kel keer bosbo. T y y n i i k e l e k e n i təmər zamiin traansportiin kədəlmeri bol ene kural deere ton katuu çanga syymzelelde orbo. Ene syymzelel ton zəb ba ton ynen. Traansporta tukai nəkəd Staalin, Kaganooviç, Voroşilov ba Kiirovuud kelesen baina, tedenii gyn çukala udkatai şyymezelel bol traansportiin kədəlmeri dotoroo tokiooldozo baigaa emkidkeliin dutuunuudiigi zailuulka keregte bykii təmər zamiin kədəlmeriçədiigi guliikaka josotoi.

Ugaarov (Leeningraad) Ene nəkər bol əəriingəə iledkeliigi ynekeeree bolşoviigiin nege ekitei baika tukai asuudalda zoriuulza kelebe.

Zabsaralga bolsonii syylde tyryylegçe nək. Moolotov M.I. Kalininda yge əzəbə. Bykii kural bultadaa bosozo, bajariin aliga taşalga kiibe.

Tiigeed, Afanaasi Kilm Alis Dorono kizaar yge keleed ɵgləənii zasidaani dyyrzel.

Fevraaliin 7 nii ədəriin ydeşiin zasidaani

Nək. Moolotov tyryylegçeteigeer neegdesen ydeşiin zasidaani deere nək. Kaganooviçiin iledkel tuşa daguulan keleke jabadal yrgelzelbe

Ende yge kelegçed gebel: Bergeerg (Byke kolbootiin profsojuuziin təbiin soveed), Makaarov (Baruun mozo), Şkirootov, Poloonski (Təmər zamiin AK diin ulas təriin ypravleeni Kaarpovaa (Leeningraad) Kaaminski (Moskvaa) Bryskin (KTZ)

Deere dursagdasan nəkədiin yge kelesenii syylde ene ədəriin ydeşiin zasidaani dyyrçei.

Kabariin tarilgiin yjede Buriaad oroniigi emnelgeer kangaka tukai

Moskvaa, 6 (T) Kolkoozuud ba sovkoozuudiigi kabariin tarilgiin cagta arig ceberiin emnelgeer kangakiin tesebiigi aradiin eregyyriigi sakika arkomaad zokiobo.

Buriaad Mongoldo boi taliin 50 eregyyriin pyynketenyyd emkidkegdene, yynii 10-ni emçenii. Men kotodo baikaar 10 emçed 25 feelşernyyd ilgegdene.

Gadana taliin kədəlmeriiin baira nuudiigi jabaza baika şyde emnelgiin kombinaad—2 ba 1—fyrgon ambalatoori jirene.

Sovkoozuud ba MTS—uudiin traagtarnuudta zoriuulza 4 mingan emnelgiin keregselnyydtei pakeed tomilogdobo.

Buriaad Mongoldo ilgekeer 1000 ajanii apteekanuud tomilogdon ilgegdebe.

Dneepriin ʙolşoviiguud ilalta,iin

Kiçkaas, 8(T). Syydkedee 30 toonno prodyygce gargaka çadaltai manai orondo ton tomo, delekei deere gurbadaki zişeenii elegtropeeçe byteeze kədəlmerideni oruulba. Yyniigi Dneepriin bolşoviiguudiin ilaltaar byetebe.

Buriaad orondo uran zokioolçodiin brigaada ilgegdebe.

Moskvaa, 7 (T). Soveed kolboonii uran zokioolçodiin emkidkeke komiteed sajadaa Buriaad orondo əəsədiin brigaada ilgene. Zokioolçodiin brigaadiin kətəlbərilegçə Straande, geşyydni Vilitraana Jasiipova, Beerdnikovaa, Talmeeckii, zokioolço Amarsanaama, Brigaadiin zoriigo bol, Buriaadiin zokioolçodiin dunda kədəlmeriigi edebkitei bolgon tabiza, yiledberiiin oronuudaar zokioolçodiin edebkiteniigi olko, uran zokiooliin biçeglelnyydiigi emkidkeke, şine zanşal baidaliigi şinzelen yzekiin tula kolkoozuudta jabaka, beledkesen zokioolnuudaa kolboonii uran zokioolçodiin negedeki kuralda keblen gargakiigi komiteediin zəgəəs duridkaba.

Buriaad orondo brigaadani 2 sara tukai baika.

Buriaad-Mongoliin pedinstityytiin ʙajariin ədər

Fevraaliin 10 da Buriaadmongoliin pedinstityydiin togtosonoos koişo kojor zil bolsonii oi gyicene. Ene ədəriigi josolon əngergəkə jabadal, mənəə ziliin suralcaliin kədəlmeriiin tyryyşiin kakasiigi byridkeke yjeleer tokiooldulan əngergəgdekəə baina. Manai Buriaadmongol respyybliikiin aza baidaliin ulamaar debzekiin kamta, erdem sojoliin kədəlmeri ulam kycetei bolzo, yndesen dunda surguulinuud oloor baiguulagdaza baina. Eneenii kamta, dunda surguulinuudta zaaka Maarks Leeninii teooriigi medeke bolson, jərenkii ba tuskai erdemde şudalsan surgagçanar zil jireke byri oloor kereglegdeke bolno.

Buriaadmongoliin pedinstityyd bol, dunda surguulinuudta kereglegdeke surgagçanariigi beledken gargaka ujalgatai.

Manai pedinstityyd kojor ziliin kugacaa dotor nelieed jike kədəlmeriigi byteeze, emkidkeliin kədəl meriigi cag bolzor dotoroni jabuulza, odoo bolkodo, bişe bişe olon deede surguulinuudiin zergede, toologdozo, tedenii dunda gyiced medegdeke bolzoj.

Mənəə pedinstityyd dərbən keltes tasagtai. Tedeni: kele biçegiin, tyykiin, biologiiin, matemaatikiin, ede bolno.

Pedinstityyd, mənəə yjede suralcaliin teseb, prograama ba profeesor, surgagçanuudaar gyiced kangagdaba. Ene ziliin suralcaliin tyryyşiin kakas dotor suralcaliin teseb 99 proc. gyicedkegdebe. Surgagçanar keçeeldee 100 proc. suragçanar 96 proc. kandasan baina.

Instityydiin bilbioteekada 70 mingan keseg nere bii, basa çediin ukaanii, kiiniikiin, zoloogiiin botaanikiin, f i i z i k i i n kabineeduud t o g t o o g d o s o n baina. Gadna, pedinstityydiin surgagçanar, zunii amaraltiin yjede mən namaraas ekileed mənəə kyrter 13 debter oroi kamta 44 kebleliin kuudasa bolko zokiool biçeze dyyrgesen baina. Instityyd bol suralcaliin ba zaaka kədəlmeriiin çanariigi saizaruulkiin tələə gol sanalaa tabiza, kədəlmeriəə erkilsen baina.

Suragçad ba surgagçadiin dunda socialiis meriicəə, gabşagaiçalan kədəlmerilkə jabadal delgeryylegdesen baina. Suragçad 100% surgagçad—85% meriicəegiin kelceetei bolson baina.

Mənəə zil suragçadiin ba surgagçariin jərenkii baidal urda ziliinkiees sain bolzoi. Ene uçar deerees, zarim suragçad surguuliaa orkizo oçoko jabadal ygei bolzoi,

Instityydiin, sajaar gyicedkeke zorilgodo negeer bol, suragçadaa olon bolgozo dunda surguuliiin ereltiigi kangaka, kojoroor bol suralcaliin kədəlmeriiin çanariigi ulam saizaruulka, kabineeduudaa ulam emkidkeke ede bolno.

Pedinstityyd bol Buriaadmongol respyybliikiin sojol bolbosoroliin jabadaliin nege tyryy baiguulalta mən. Iime deerees tus instityydiin baidaliigi ulamaar saizaruulkiin tələə niitiin oroldolgo sanal baikani zailaşagyi çukala baina. Manai instityydiin buriaadiin kaikaralga tusalalgiigi kylieeze, daalgagdasan yyrgiigee byrimesen gyicedkeze çadaka baina.

B. Bolodiin

KAARÇENKO—
Z-S. Kizaariin sojol ba leniniizmiin propagaandiin tasagiigi daagça

Kizaariin sojol bolʙosoroliin daiçaikui zorilgonuud

ʀ bol tyryyçiin tabanziliin dotor nelieed uragşaa deb sojol bolbosoroltoi bolbo. ır erçemtei urgasan aradzo bki ba tedeneriin sojoliin aliin keregte oroldoson jabol keden arba milioon kəiçən ba tariaaçadiin erdem usadkasan, bygediin ujagaı surgaal erkilegdesen, azaladiin sojol bolbosoroliin ke byteeke jabadal maşa ərgəelgersen. Şenzelkii ukaanii iiin bodol arbizuulka talaar elieed gyicedkelnyyd baina. olbol tyryyçiin taban ziliin dotor kilgdesen (yngyyd bol

ygei socializmiigi baiguul ordugaar tabanzil bolbol sobosoroliin zagsaaliin urda gən ba şine eriltenyydiigi Şine teeknikiigi nebteryyl en kojordugaar tabanziliin ii çanartai jabuulga ba by lçan aradiigi oilgoco ba ideb alaar sain socialiizimiigi baiçad bolgoko jabadal bol sobosoroliigi aikabtar jikeer ekə, kuuçanii sanal bodobilgan zasaka, kapilaaltan iin ylegdeliigi usadkakiigi ysene. Uçar iime tula, kedəl ən ba tariaaçadiin sojol bolliin jabuulga ərgədkəkə nəloolotov ba Kyibeşeviin teeoroson prograamada sojol soroliigi aikabtar jikeer debgesen. Bide bolbol ənder nii dunda biçeg medeke ba baga medeke jabadaliigi usadkaka ba doloon ziliin ta politekniis surgaaliigi kotodoç ba kədəədeç erkileze gyicedkeke baina. Kojordugaar tabanziliin turşa dotor suragçadiin too bol 24 milioonoos 36 milicon kyrter urgana. Klyybiin too bol kədeedə 130% ba koto gazarta 105% kyrter urgana. Nomiin san (bibliooteeke) 50% kyrter urgaka g. m.

Ede zoriltonuudiigi gyicedkeke jabadal bolbol angiiin temeceliin kurcakan baidaan soo əngərkəni damzag ygei; kuuçan baidaliin ylegdel bolko koroto zançaluud kynii sanal bodoldo bəkəər kadag daad koişo tataka, ilalta ai erkileg deze baigaa Socialiis jabuulgada saad kiike uçaruud nelieed garna.

Zyyn Sibiriin kizaar bol sojol bolbosoroliin jabuulgiin talaar koino geegdesen kizaar mən. Biçeg medekiin ba bygediin ujalgata surguuliin bolon, surguuliin doodo nasanii kyykediigi kəmyyzyylke talaar bide bol, zəbləltə ulasiin bişe kizaar ba mezonuudaas nelieed geegdesen; zarim şudkerii çanartai gazarnuudta suulçiin kojor ziliin torşo dotor sojol bolbosoroliin talaar gedergee aikasan baina. Kerbee, 1931 ondo biçeg medeke ygeiçyydiigi 50% surguulida kanduulsan baibal (ene bol eşyyriiei too) 1932 ondo ene too bol 30% kyrtel doosoo orzo, 1933 ondo 24% kyrtel doosolbo 1934 ondo mən doosoo orko jabadal yzegdene. Biçeg baga medeke jabadaliigi usadkaka talaar mən iimeşyyg. Surgaaliin çanar jike dooro, surguuliias garka ba sursanaa martaka jabadal ton jike.

Biçeg medeke ygei jabadaliigi usadkakiin koinoos temceze oroldoson niitiin kedləən ygei jikeşeg gem baina. Ene asuudal bol ulas teriin talaar deere ərgegdəsen ygei Sojoliin dubtolgonuudiigi erkilsen jike ynetei turşalganuud Zyyn sibirte kereglegden ygei kazuugaarani garsan.

Bygediin ujalgata surguuliiin talaar kizaarta jikeken tasaraltanuud baina. 16 dugaar namiin kuraliin bygediigi ujalgalan surgaka tukai togtool gyicedkegdesen ygei. Surguuliin nasanii kyykediigi surguulida kabaaduulsanii medeegi mənəə ədəə kiəər kelebel meel 84%. Zarim aimaguudta 50 ba 45 kubi bolno (Braatsk, Piirobek, g. m) Surguuliaas əərəə meded garsan jabadal 26% toiron, kojordoki ziliinylesen jabadal 14%. Suragçadiin erdem bol zəbləltə ulasiin bykii medeenees kojor kubi dooguur.

Dunda surguulinuudta nege baa kanç deere bişe. Suragçadiigi surguulida kanduulsan jabadal bykii zəbləltə ulasiin medeenees dooguur baikaas gadna, kolkooz zaluuçuudiin surguuliin talaar 1933 ondo 21 mingan suragçad baisanaa 1934 ondo 1718 minga kyrtel doosoo unaba, faabrika-zavoodiin dunda surguulinuudta mən iime.

Surguuliin bariilgiin ulam zil bykende tasaraldana. Zarim surguulinuud tyieegeer kangagdana ygei. Kaluun idee emkidkeke jabadal meel 18%. Kyykediin internaad (kamtiin baira) emkidkeke jabadal eritees nelieed geegdesen

Surguulinuudiigi surgagçadaas kangaka jabadaliin talaar byri muu baina. Mənəə zilde 1000 garan surgagçad dutasan ba 1934 ondo 1500 dutana

Surgan kemyyzyylke azaliin staaziin talaar manii surgagçadiin olonkini zaluuçuud. 2-3 ziliin staazatai ba doodo şatiin beledkeltei: 50% surgagçad meel doloon ziliin surguulitai.

Manai kizaariin surgagçadiin olonkini kədəlmeriçən tariaaçadiin dundaas garsan; tedeneriin 20% komsomooliin geşyyd ba 6% komunistanar.

Edener bol, socialiis baiguulaltiin idebkitei kandadag angiin daisaniigi ileçelen darakiin talaar jikeken—kədəlmeri kiine Uçar iimees surguuliigi ba surgagçadiigi baruun çaaka jabadal niudargaçuudiin zəgəəs kododool gardag. Nelieed olon aimaguudta mənəə yje kyrtel surgagçadiin baidalda sanalaa tabina ygei surgagçiin keregiin tukai Leenin bol olonta kelesen.

Zyyn sibiriin azalçan aradiin sojol bolbosoroliin keregiigi byteeke talaar byri jike tasaraltanuud baina. Kizaar dotor 800 unçalgiin geriin 70% kaaltatai, kədəlmeriçəd ygei baina. 480 cakilgaan syyder (kinoo) karuulka gazarnuudiin 113 kədəlnə ygei, Nomiin sain bibliooteekanuud 70% kuuçarsan nomuudaar gyicedkegdesen Klyybiin too doosoo orko ba klyybyyd coo kyiten, kitan.

Zyyn sibiriin sojol bolbosoroliin zagsaal deerki baidaliin jərenkii zyilyyd iime.

Kojordugaar namiin konfereence bol sojol bolbosoroliin jabuulgiigi beerenkii josoor tooko ygei yzeliigi eriscokizo, ene jike karituucalgata zagsaal deeree kədəlmeriigi niliced saizaruulka eriltiigi namiin emkinuudiin urda tabiba. Konfereence bol kojordugaar taban ziliin zorilgiin yndeseer kynii sanal bodoliigi kubilgan, edebkitei sain socialiizmb aiguulagçad bolgoko zorilgiigi jike deere yrgebe.

Zyyn sibiiriin bolşoviiguudiin kojordugaar taban ziliin torço soo gyicedkeke zoriltonuud bolbol; doloon ziliin ujalgata politekniis surgaal erkileke (doloon ziliin surguulinuudiin too 1932 ondoo 3,5 bakin olozorno), surguuliin nasanii doodo kəmyyzeliin jabuulgada 3-aas 7 kyrter nasanii kyykes 75 % kabaadana.

Biçeg medekegyi jabadaliigi usadkaiin kamta, kojor dugaar taban ziliin dyyrke kyrtel baga biçeg medeke jabadal usadkagdaka josotoi. Ene yjedee doodo şatiin zəbləliin ba kolkooziin idebkited 4 ziliin surguulitai bolno

Somon zəbləl byken unşalgiin baişanaar kangagdaka, aimagiin təb gazarta socialiis sojol bolbosoroliin ger maşina traagtariin staanca byken-bolbosoroliin baazatai baika ba jikenyyd yiledberiin oron, sovkooz ba tomo kolkoozuud byken klyybtei baika.

Gol azayiledberiiin taban aimaguudta socialiis sojol bolbosoroliin jike gernyyd barigdaka. Cakilgaan syyder (kinoo) (somzəbləl bykende nege nyydel kinoo) radioo jike delgerene; kədəə toskondo teaatriin kədəlmeri bekizyylke ba nomiin sangiin kədəlmeriigi bai guulan emkidkegdeke.

Ede jabuulganuud bol aikabtar erçemtei kycegargaka ba kətəlbərilekə ujalgatai emkinyydiin ynekeeree sojol bolbosoroliin kereg teişe kandaka jabadaliigi kereglen erine Bykii arad zoniigi tataza sojoliin kubiskaliin koinoos erkilke temecelde prolitaariin nələə ba kinalta erçemtyylke jabadaliigi caaşadaa kycezeryylkeni zailaşa ygei.

Tarilga ekilee

Sykyym, 8 (T). Abkaaziin zarim kolkoozuud, buuca cagiin dulaan ularil kereglen, ertiin tarilgaas ertiin gazar kakalalgadaa ekilbe. Sykyymiin ba Oçemçiiriin MTS-nuudiin traagtarnuud mən kakalalgada garaba:

Kuʙiskaliin dolgin kapitaliis ulasuudta

Kybaa aralda azalaa kajacagaan kədəlbə

N i j y y — I o o r k. 10 (T). Kybaanii Mendieetiin zasag kədəlmeriçədiin azaliin erke baidal ba kələsənii zergiigi, Maçaadiin digtatuuriin baikada tabigdasan kuuçan kebteni oruulza, kədəlmeriçədiin sajiin kubiskaliin ilaltiigi usadkakiigi oroldozo baina.

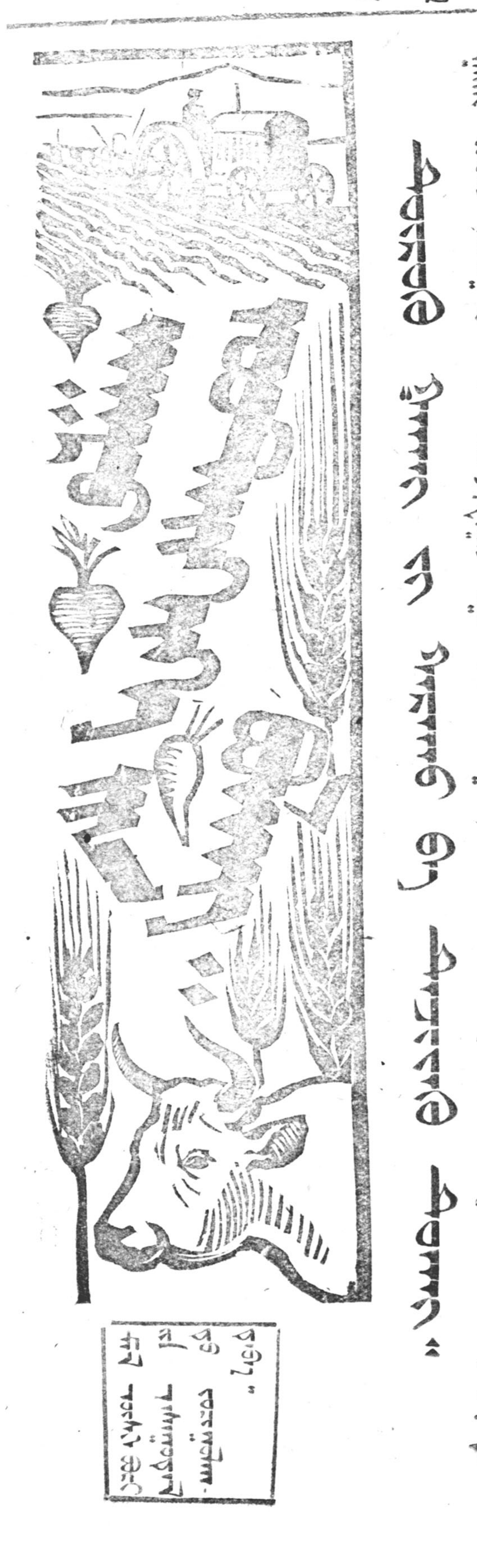
Ene oroldolgoni niite aradiin talaas eris esergyycelge kylieebe.

Azalaa kajaka kədəlgəən byke oronuudtani delgerebe, yndesen azayiledberinyydte negen adali kədəlbə gebel: saakariin, tamakinii zain galaar kangaka zavooduud ba təmər zam geke zergiin oronuudaar taraba. Bucalgaanaa 150 min. deeşe kədəlmeriçəd kandaba. Demonstraaca kiize jabasan kədəlmeriçəni usan zamiin gaavanii cereg buudaba.

Demonstraaciin kədəlmeriçədəəs 2 kyn aluulba, 4 kyn şarkataba.

Fraanciin bəsiin faabrigiikin esergyycebe

P a r i i z, 10 (T). B ə s i i n fabrikaantnuudiin togtooloor fevraali negees bysiin faabrikiin 15000 kədəlmeriçədiin kələsə koroozo, kədəlmeriçədiin uur tataba. Pariiz ba biçegiigi olon kotonuudaar esergyyceliin miitinge ba demonstraacanuud bolbo. Bəsiin yiledberinyydiin təbtə Kaastra kotodo demonstraaciinkin gudamzanuudaar baarikaadnuudiigi baiguulza zandaarmanuudiin urdaas esergyy temeceldee kiize seniiin kojor cag boltor baiba. Baildaanii syyleer ali ali talaas jikeken gemtelnyyd bolson baiba.

Nøk. Voroşiiloviin kelesen yge tukai delekein soninuud juu gelceze bainaв.

Germaani.

Beerlin, 9 (T). Germaaniiin soninuud, BK (b) Namiin 17 dugaar kural deere nøk. Voroşiiloviin kelesen ygiin udkiigi onco todorkoi ygeer keblebe.

SSSR ulas oronoo ba ilangajaa Alas durna kizaariin kiliiigi, jamar ka ç dobtololgoos kamagaalkiigi belen baina geze ekin temdeglebe.

„Germaani“ sonin Voroşiiloviin ygiigi, „Soveed ulas Japooniiigi sanuulza baina“— geze ekiteigeer keblebe.

***

Şveeçe.

Stokgoolimi 9 (T), Namiin kural deere nøk. Voroşiiloviin kelesen ygiigi, Şveeçiin soninuud ileer keblen tunkaglaba. Biçegiin ekinyy diigi: „Alas durna kizaariin ceregiin ajuul“, „Japoon ulas SSSR-te esergyy dainda beledkene“, „Mançzoygo Japoonii ceregzil“ geke zergeer keblebe.

Voroşiiloviin kelesen: SSSR-te esergyy dain „kyngeken kereg baikagyi“, tiimees ulaan ceregee bekidkeke jabadaliigi çangadkaka geseniigi, byke soninuudani tuskailan medeecebe.

***

Poolşo.

Varşaava, 9 (T). Byke soninuudani, nøk. Voroşiiloviin Japoonii nereer kelesen medyylgenyydiigi tuskailan biçeglebe. Voroşiiloviin kelesen—manai ulaan cereg Vlaadivostoog, Koito Sakalin ba Kamçatkiigi kamagaalaza baika dyyreçadaltai ba dainii bolbol daisana daraza ilaltajaa abaza garakani zanlaşagyi geseniigi tusagaar bolgokeblebe.

Kitad.

Şankai 9(T). Tendekiin soninuu Voroşiiloviin namiin kural deer kelesen ygenyydiigi olonoo tunkaglaba. Jopoonii orijentaacii sonin „Şankai—Tainis“ keleken „orosiin bolşoviiguud gakain kon şooroos aigaagyi“ geze biçeb

***

Aangli.

Loondon (T) „Nijuu-Kroonikl“sonindo Keemingciin biçegeni „Japoonii ceregiin tøsøb“ geze ekiteigee tunkaglaba. Tus biçegtee Japoon Mançzougiin byke ceregiin bai dal jabadaliin bodolgo agaarii kejeeniin, baaziin arcaata teme ba zasamal zam kargnin kaartiig kabcaralsaba. Baildaanii bodolii kaarliigi todorkoi ilgabarilaad. Soveed zasagiin Japoontoi kelcee by teekiin bodoli katuu kiideç baina gebe. Biçegçiin zaakani, KDTZiin kelceegi taaralsan abka argagyi geze abka argataiç baibal ene asuudaliigi şiidkekiigi kycen bus ene kereg igi dainii zokistoi arcaat asuudal bolgok igi oroldono.

Uçar iimiin tula jike ulasuu ta zøbşøøl økøni eb nairamdaliig edelekegyin kemzee abagtan geb

Kariuucalgata redaagtar Biligaajiv

Бургостипография Упол, Бурлито № 263